

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Poggii Florentini Oratoris || Clarissimi, Ac Sedis Apo.||
Secretarii Opervm ||**

Poggio Bracciolini, Gian Francesco

Argentinae, 1513

VD16 ZV 12623

Asinvs Lvciani per Poggivm e graeco in latinum traductus

urn:nbn:de:hbz:466:1-14341

Ex a d u e r s o v i a i n t e r m e d i a / p l u r e s s u n t c o l u m n a e m a r m o r e e . P a r s p o r t i c u s t e m p l i u r a i u n t I o u i s : c u i u s p o r t i o r o t u n d a / n o u i s a e d i f i c i j s : i n t e r i u s v e r o h o m u l i s o e s c u p a n t . T e r t i u m e x l a t e r e c a r t o i u x t a e c c l e s i a m q u a m H i e r u s a l e m a p p e l l a t : h i s n o u i s i n s i t u m m o e n i j s / p a r t e m e f f i c i t a m b i t u s m u r o r u m V r b i s .

E s t & l o c u s i n g e n s p l a e b i s r e c e p t a c u l u m / h o d i e a g o n e m a p p e l l a n t a d v e n i a t i o n e m a c s p e c t a c u l a e d i t u s . I n q u o & q u i c u q ; R o m a n i h o d i e q u o t a n o s l u d o s l i c e t i n f u l s e r i t q u o s d a m e x e r c e n t .

S e p u l c h r a t u m I m p e r a t o r u m / t u m c i u i u m / m i r o o p e r e p m u l t a i n s t o r i e t r a d u n t . S e p u l c h r a M a u r e d i u a d i u o A u g u s t o : i n q u o c o n d i t u s f u i t i n t e r f l a m e a m & T y b e r i s r i p a m v a r i a c o n s t r u c t u s : d u o b u s q ; o r n a t u m o b e l i s c i s . D i u i A d r i a n i a c d i u e S a b i n a e m o l e m i n p r i m i s c o s p i c u a m / i u x t a p o n t e m : q u e m s u o q u o q ; n o m i n i d i c a u i t . A l t e r u m d i s i e c t u m v i n e i s o c c u p a t : l i c e t l o c u s i n m o r e m c o l l i s e d i t u s / c o n d i t o r u m (A u g u s t a e m a p p e l l a n t u r) n o m e n s e r u a t . A l t e r u m i n q u o d c a s t r u m s a n c t i A n g e l i v u l g o d i c u n t / m a g n a e x p a r t e R o m a n o r u m i n i u r i a : l i c e t a d h u c t i t u l u s s u p r a p o r t a m e x t e t i n t e g e r : d i s t u r b a n t . q u o d c e r t e f u n d i t u s e u e r t i l s e n t (i d e m p u b l i c e d e c r e u e r a n t) s i e o r u m n a u i b u s p e r u i a a b s u m p t i s g r a n d i b u s f a x i s r e l i q u a m o l e s e x t i t i l s e t .

T r a i a n t & i t e m A n t o n i j p i j d e c a e l o t a c t a c o d e q ; c o l u m n a e m a r m o r e s p e c i o s a e s e p u l c h r a : i n q u i b u s c o n d i t o r u m g e s t a s c u l p t a s u n t : m u l t o s m a g n i t u d i n e s u a a d s p e c t a c u l u m t r a h u n t . P r i o r e x p a r t e t i t u u s e r u a t . A l t e r i u s m i l l e r e s i d e n t l i t t e r a .

I u x t a v i a m a p p i a m a d s e c u n d u m l a p i d e m i n t e g r u m v i d i s e p u l c h r u m Q . C e c i l i e M e t e l l e o p u s e g r e g i u m : & i d t o t s a e c u l i s i n t a c t u m / a d c a l c e m p o s t e a m a i o r i e x p a r t e e x t e r m i n a t u m .

I l l u d q u o q ; v i a H o s t i e n s i s a s e c u n d o m i l i t a r i o i u x t a T y b e r i m a d h u c i n t e g r u m m a n e t . M . A n t o n i j A n t i j l u p i / c u m i n s c r i p t i o n e e g r e g i a r e r u m a b s e g e s t a r u m . q d t i b u s t r i p r a g r a n d i b u s f a x i s / a l t e r o s u p e r a l t e r u m c o n s t a t .

Decriptionis ruinarum urbis
Romae finis.

IN TRACTATVM LVCIJ DE ASINO
POGGII FLORENTINI AD
COSMAM DE MEDI
CIS PRAEFA
TIO.

Cum quondam qui de asino aureo inscribitur Apuleij librum legissem: existi-
mabam / aut sibi ipsi quod scripserat accidisse: aut extitisse id inuentum & com-
mentum suum. qua in opinione me confirmant beati Augustini verba: qui in
xviii. de ciuitate dei cum de transmutationibus hominum in varias formas loquere
tur inquit: Sic Apuleius in libris quos asini aurei titulo inscripsit sibi ipsi accidisse /
ut accepto veneno humano permanente animo asinus fieret aut indicauit / aut
fixxit. Itaq; in ea sententia permanebam: hanc totam vel veram / vel fictam rem
Apuleij esse tribuedam. At vero nuper cum in quoda volumine operum Lucij
(qui varij acerimicq; ingenij fuit vir) reperissem: inter cetera libellu / cuius titulus erat
Lucij asinus: noscedi qd is liber contineret cupidus: Legi qd Apuleius sibi euersisse
affirmat & illi corrigisse: ut haud dubiu sit ab Lucio aut alio ex grecis eam fabella

Augustini

ASINVS LVCII

adinuentam. Ego sane exercitij gratia laborem mihi desumpsi ut eum facerem
tinum; non ut id quod veteri prouerbio prohiberet / acta agerem in hoc opuscu-
lo traducendo; sed ut ostenderem hanc veterem et ab Apuleio veluti imouatā eos
mcediam nequaquam esse pro vero accipiendam; sed exilimabam potius ab Luccio
introducā studio artes eludendi magicas; prout fuit mos est non tñ homi-
nes / sed & deos irridendi. Cum autē scirem eos quos aliquādo podagra dolor ab-
ficir solere in doloris remissione delectari iocis; te autem factum fecerit natura /
& ad iocos promptū; misi ad te hanc fabellam asinine iocus ditatis & lasciuie ple-
nam; in qua re non sum ausus sentētiās imutare; / aut aliqd demere; ne videar velle
le videri prudentior Apuleio qui eandem in suum opus conuertit. Leges igitur
hoc opusculum laxandi animi gratia cum eris ociosus; domi; & vacuus ab rebus
blie curis, Vale.

LVCII PHILOSOPHI SYRI COMOEDIA QVAE
ASINVS intitulatur; per Poggium Florentinum e graeco
in latinum traductus.

Vm Thessaliā ubi quēdam mihi patene rōes erant et
eius gentis viro proficiscerem / in Thessalos quosdā for-
te incidi / qui in ipsam Thessalię urbem redibāt; vehēbar
equo necessaria quādam usui ferens / unico comitatus
feruo qui sequebat pedes. Inter eundem cum varijs de
rebus loquētes iam urbi appropinquaremus; ab Thes-
salis petij; num eius urbis autem noscerent nomine Hi-
parcum; habere em me ad eum litteras ut apud ipm ve-
lut hospitem diuiterem. Illi & hominē sibi notum esse
dixerunt locupletem / auarū; qui solum domi uxorem
& unicam ancillam haberet; & quo in loco urbis habi-

raret / describentes hortum quēpiam in quo esset eius habitaculū / data deinde sa-
lute acceptaq; abierunt. Ego domū Hiparci adiens / ostium leuiter pulso. Accessit
uxor; quā rogo an sit Hiparcus domi. Illa & cū quis essem; & quid mihi vellem
quēsisset; de Deciano sophista patrensi habere me litteras respondi. Mulier mane-
re paululū hortata / occluso ostio abiit; pauloq; post rediēs me iubet irroire. Ingre-
sus salutato homine epām trado. Erat ille in cōene principio in lectulo sedens ad
modū paruo / una muliere discumbente / mensa cibus vacua. Lectis litteris amicilli-
mus inquit mihi; graecorūq; excellentissimus Decianus fecit optime; qui suos ad
me amicos fidens miserit. Vides Lucci habitaculū hoc parū esse / sed quod satis
sit habitanti; verum reddes tua p̄sentia domū si equo animo tuleris ampliorē. Vo-
cata deinde ancilla Palestra; des inquit huic hospiti nostro tunicā; & si quid secum
detulit conde; dehinc mitt e ipm ad balneū quod lōga via a nobis abest. Cepit Pa-
lestra; ostensaq; domo pulcherrima / in hoc inquit lecto nocte dormies; hunc p̄ter-
ro tuo lectum subtere nam; & addam puluinar. Cum aēc dixisset; ego in balneū
profecturus / hordeū in cibum equi ancillę dedi. Lotus cum rediissem / Hiparcus
me benigne exōpiens penes se iussit federe. Cōena splēdidā fuit; vinum sitare &
vetus. Post cenam & potus & sermo dignus hospite; ita potando vespere absum-
pto dormitū profecti sumus. Post die die rogat me Hiparcus quo pergerem; et quot
diebus essem apud se futurus. Larissam peto inquit; sed fere quinq; diebus moras
bor; id nequaquam dixi ex animi sententiā; optabam si quidem ibi aliqua diu esse; quo
ad aliqua a me maga reperta esset / cuius veneficij aliquē monstrū conspicerem

Asinus

domus sophista

HIPAR.

PALE.

HIPAR.
LVCI.

aut hominē volantem/aut lapidem factum. Huic curę deditus / cępi urbem per
 ambulare: quis quo in modo inquirendū esset nescirem. Interim mulierem video
 accedentem ex via iuuenem/opulentam. vestis em erat floribus intexta: serui plu
 res: aut sumptuosius. Appropinquans me mulier compellat. Ego inquit Abria
 sum:amica si qua unq̄ fuit matris: quę cum eius filios non secus ac meos diligā/
 volo filii apud me diuertat. Magnas inquam gratias tibi ago mater. Cupio tecū ef
 sese d pudore impediōr ne videar hospitem amicū contēnere si eius domum res
 inquit. animo autem benigno tecum ero. Nunquid Hiparcus aęarus ille tuus est
 hospes inquit. Non his verbis utaris mater inquit: splendidus quippe ac sumptus
 osus in me fuit: deo/ut ex nimia impensa lauticię culpari soleat. Illa subridens/
 manuq; apprehensa seorsum ducens: caueas ait velim omī cura Hiparci uxore.
 maga etem est p̄cipua/ a modū veneficiorū potens/atq; appetens viros. si quos
 in adolefcentes oculos coniecit: nisi quis voluntati eius pareat/ omī conatu illos ul
 ciscit: hos perimens/ hos in beluas transmutans. Tu vero filii adolefces es ac for
 mosus/ ut facile placeas mulieri. p̄terea externus advena: qui ut plurimū contē
 nitur. Ad hęc aia duertens me id quod iam dudū querito habere domi/ scēminā re
 linquo: abiens mecum ip̄e cępi de via loqui. Age inquit/ qui tātō pere hanc mirans
 dam artem te profiteris appetere/ ex dita teipm paulo: atq; eam disciplinā condisc
 sce qua quid libuerit poteris. & quandoq; dem amici hospitis uxorem nō licet/ ag
 gredere ancillam Palestram: tibi illam omī rationi concilia. nam si illam expugna
 ris: absq; labore quōd cupis cognosces. Seruis quidem & honesta & turpia omīa
 dominorum nota esse consueuerunt. Hęc mecum loquens ingredior domum:
 ubi neq; Hiparcū / neq; uxorem ostendo. Palestra penes focum sedebat cenam
 nobis parans. Hic ego: O pulchra Palestra inquit/ quē uenuste & ad numerū nates
 simul & ollam circumfers atq; euoluas. lumbis meis paulum humoris superabū
 dat: ex quo btis erit si quis paulū degustant. Illa lasciuor admodū & vultu gras
 ta: abi hinc inquit si sapias adolefens/ nisi tibi maius vitam eripi: & loca fuge ignis
 & fuliginis plena. nam si me tetigeris/ vultus tibi inferetur igneum/ quo apud me
 delicias. ab hoc neq; medicus alter/ neq; Deus poterit te curare. sed ego te urens/
 mirū immodū dolore afficiar: cuius curam haud facile sustinebis: neq; lapidibus
 pulsatus dulcem vitabis dolorem. Quid autē rides: quid ita respicis hominē coz
 quum: doctum non solum hos viles parare cibos/ sed homines quoq;: quod his
 maius est vulgare: pellem adimere/ partiri in frustra: viscera quoq; ip̄oz cordaq;
 rimari. Hoc inquit enarraſti recte. nam me quis procul a te remotū/ non solum coz
 calefeciſti: sed exusti ferme totum: percip̄ meos oculos ignem tuum inuisibilem in
 mea viscera absq; aliqua iniuria exurenda coniecisti. Itaq; te oro: ut mihi salutem
 afferas his asperis & iuribus quas dixisti medelis: meq; iam mortuū excoria ut
 lubet. Illa his verbis aridens/ cū iam mihi facta esset propitiō: pollicita est postq;
 patroni essent dormitū se mecum esse cōcubiturā. Interea cum redisset Hiparcus
 leuimus cenatū. potus fuit frequens nobis iuuenem conepulansibus. Ego som
 num fingens/ cum surrexisset abij dormitū. Vbi omīa mihi intus preparata erāt:
 extra lectus seruo stratus: mēsa iuxta lectū sita: & in ea calix: et vinum una cum
 frigida calidq; aqua. quę singula disposuerat Palestra. quę & lectum plurimis
 toſis sparserat: & sarta super miserat ex eis confecta. Ego symposium promptū vi
 dens/ compotricem censui expectandā. Illa ut patronam in lecto collocauit/ eue
 stigio ad me venit. erat autem hylaris. Inuicem nobis & potū & oscula propinā
 tibis: sumpto potu qui nos efficeret in noctu paratiores/ tum illa. Hoc p̄ ceter
 ris adolefens memineras: oportet te in Palestram incidiſſe nunc ostendas licet: an
 sis factus inter adolefcentes agilis/ & ad huiusmodi certamia exercitatus. Tum haud
 inquit defugiā hanc puoatoem Palestra: exercitio incubere sum paratus. Tū illa:

ABRIA
LVCL.ABRIA
LVCL.

ABRIA

LVCL.

PALE.

LVCL.

PALE.

LVCL.

PALE.

LVCI.

volo obtempes mihi ait. Ego doctoris & p̄sdis more certaminū q̄b̄t̄e te exerceri volo p̄scribā nomina: tuū erit iullis prompte parere. Mandā in quā qd̄ lubet sed aduerte ut nostra certamina in tempe cōcīne & cū humore fiant. Illa fatis nuda exuta veste/imperat: exue te adolefcens. sumpt̄oq; unguēto: aggredere certamē

PALE.

& femori coniuncto femore proste me me resupinam. deniq; superincubens meis is in altum cturibus erectis/femori inhere: & quaquerlus percutē vulnera: tēd̄ ferens quoad fueris defessus/& lumbi bellum egregium porrexerint. tum edus cto telo rursus. Ad in iguen iunge/ ac validius percutē: atq; in sta quouisc; aduer sanum ad parietem impellas. sed cum lassus eris/paululū tibi indulge: neq; festi nes: postmodū cōmuni Marte pugnes. His dictis cum om̄ia quae mandata erant

LVCI.

perfectissem diligenter: finisq; iam nostri certaminis a desset. Tum ego paulo subridens Palestram alloquor. Magistra in quā/vides iam q̄ facile prompteq; panerim tibi: sed animaduertas vellem cui sans recte has tibi imposueris colluctationes. cōmutas em̄ luctandi genus aliud ex alio iubens. Illa me in faciem percūsus

PALE.

ens/quem nugatorem discipulū habeo inquit. vides ne vapules ni dictis pareras. Dehinc surgens/sec; ad nouum certamen parans: nunc inquit ostendes si viribus validis luctator egregius existas: sic; in eo luctādī genere exercitatus/qd̄ geniculatū appellat. Tum subnixā genibus in lecto parua: age tu luctator/meiā corporis partem valēter aggressus percutē: vulnūsc; adige profundius. nudam vides. utere; promptius mitte inrorus telum: deinde inrorus in flectens iterum impellens absconde & comprime. nequicq; huic certamini adijcias interualli. Caue autē ne acrius q̄ inferueris telum extrahā: sed incuruās a duresariū insequere

LVCI.

quo prostrato rursus certamini incumbē/quoad lassus victusq; deficias & sudos resis madefactus. Ego in risum effusus/vellem o magistra in quā quoq; aliqua tibi p̄cepta tradī in quibus mihi obtēperes velim. Sed iam te erige: poneq; sedens data dextera mihi reconcilieris. nam tempus est iam dormiendi. His voluptariib; atq; exercitijs nox traducta obliuionē penitus attulit iteris in Larissam. Cum &

PALE.

in mentem venisset occasio quae cupiebam discēdi. O dulcissima Palestra in quā ostende oro te dominā tuam suis prestigijs usam in aliquam se formam vertentem. Jam dudum em̄ aliquod huiusmodi mirandū spectaculū videre exopto: sed a te precipue si quid nosti: quam credo mihi. me huius artis ignaram. hoc a nullo alio te p̄ter/quae anima mea es/percipere cupio. Me quidē qui haftenus velut adamantius (ut aiunt) in nullam unq; mulierem oculos amoris causa cōieci/seruum tuum effecisti bello amatorio deuictum. Tum Palestra: iocaris inquit. quis em̄ cantibus superare amorem potest eius artis magistru. Ego per hoc caput ac beniuolentiā erga te meam iuro: me (neq; em̄ litteras noui) in sciam horum penitus esse. herā si facultas dabitur/dabo opam ut videre queas dominā in aliam formam transmutatā. His dictis cum dormissemus: paucis diebus post nūciat mihi Palestra patronā inuenisse conuersuram/ut ad suum amatorem adiret. Nunc tempus in quā adest quo diutino desiderio nostro possis facere fatis. Bono animo sis ait. Et cum iam nox aduentaret/me apphensum manu ad ostium domus ducit in qua illi dormiebant: meq; iubet per rimulam ostij introspicentem quae fieret aia duertere. Video patronā deposita veste nudam pro dire/accesa lucerna/duo tenentē grana: quorū a stereo thuris ardenti lucerne imposito/multa in lumine locuta est. Deinde grandiusculā referans arcam plures continentē p̄xides/unam edfert: qd̄ in ea cōtineret incertū: sed quantū oculi colore poterāt/oleo plena videbat.

LVCI.

PALE.

Ex hoc asiumēs ab sumo usq; ad imas partes totū corpus perunxit: statimq; alē nascunt illi: & cornū rostrū adunari: om̄isq; in atem cōuerfa est nocturne cornici persissem. Ut v̄o se volantē aspexi asperi catus put he aues solent: p̄q; ostiū euolas abijt: ego qui mihi videbar in somniū vidisse/palpebras oculor; tetigineq; oculis

*Magistra Certaminis
Surgit*

videns aut qui ea aspexerim / aut q̄ essem excitatus a somno. Tandem ut vix
 sensi me haud quaē dormire / Palestrā rogavi: ut ego quoq; eo unguēto unctus
 in auem cōmutarer, cupiebam enim merito discere / an ex hoc homine auis poss
 sem fieri. Illa ostium domus aperiens pixidem profert: ex qua festinans exutus /
 perungor totus. Auis quippe ex hoīe nequaēq; fio: sed cauda d̄ueſtigio a posteri
 ori n̄alotur parte: digiti omnes neſcio quorū abierint: unguēs in quattuor ungu
 las verſe: manus ac pedes iumēti cura effecta: auriculę longę: magna facies, quę
 omnia circūſpicieus cogō ui me aſinum euāſiſſe. Vox hominis ad querendum de
 Paleſtra deſecera: ſed labia demittēs / ip̄a m̄q; qua poteram forma accuſabam / q̄
 me pro aue in aſinum verſiſſet. Illa manibus demulcens caput. Miſeram me inq̄
 quantum mali feci: feſtinantem ſimilitudo pixidum me decepit: non capientem eam
 qua homines in auem cōmutantur. Sed cōſide mi anime / facilis erit huius erroris
 cura. nam ſi roſas comedes / ſtātīm exues ut menti formam: & in amatorē meum
 rediſ: ha cuna nocte a quo ſeres animo a ſini formam: diluculo curaberis. aſterā
 ſane roſas / quas ut ederis ſies homo. Hac cum dixiſſet tractans me / & aures & re
 liquum corpus demulcebat. Ego corpore aſinus / ſenſu tamen menteq; hoīs fun
 gebar: ip̄e ille Lucius præter vocem. Mecum igitur multis erratum Paleſtre cōque
 litus / labiaq; mordens abij / ubi ſciebam equum meum & alium verum aſinū Hi
 pari eſſe. Qui ut me ingreſſum conſpexere / veriti ne ſentum ip̄orum comederem:
 demiffis aures pariā erant ad me repellendū calcibus. Quod ego perpendens /
 longe a præſepi recelli: ſtans ac mecum ridens. ſed riſus rugitus erat. Cæpi vero
 interim mecum cogitare: quid ſi lupus nunc aliquis ad nos introiret: aut alia fera
 inſulter mihi qui nihil mali cōmiſi: Hac deterius cura timebam aliquam malam
 futurā eſſe fortunam. Nox in tempeſta cum eſſet / ac ſilentii & dulcis ſomni ſtres
 pitus quidā exterius tanq; effoſſis parietibus eſt factus: iamq; a deo dirutus erat /
 ut ingreſſui hominis pateret. Tum vnus & item alter / pluresq; intrant armati ho
 mines: Hiparum / Paleſtram ac ſeruum meum colligant: domum ſpoliant / pecu
 riam / veſtem / oēmq; ſuppelleſtilē auferunt: a deo / q̄ nihil relinquunt domi. Tūc
 me equumq; atq; alterum eductes aſinum ſtrauerunt: in poſitiſq; rebus quas
 exportauerant ad graue onus / ligno nos abigentes ad montes via deſueta effu
 gerunt. Ignarus eram quantum preſſi pondere mei focii paterentur laboris. Ego
 deſuetis ſollers iter facere / ſaxis præacutis admodum offendebar: ideoq; ſæpius
 ceſpitans deficiebam ſub pondere, ſed eueſtigio vir ſequens me ſæpius ſenebat
 baculo. Cum Cæſaris inuocans præſidiū qd̄ voce per rugitū tollebam: ha / ſolum
 abſurdum proferens voce maxima / Cæſaris nomen minime ſequebatur. Ad hæc
 vapulabam magis: veluti qui rugitu proderem nocturnos ſures. Nil ergo proſis
 diens rugiedo / ſtatuī verba ſilentio redimere. Iam dies a derat: & nos multos trāſi
 eramus montes: religati ora / ne paſcentes iter moraremur. Meridie ad diuerſorū
 um quoddam peruenimus hominū / quibus cum noſtris latronibus veterem eſſe
 conſuetudinem tum ex mutua ſalutatione / tum ex oculis poterat percipi. Iubent
 illi ſarcinas deponere: & prandiū parāt: nobis hordeum præbuere. Quod cum ce
 teri comediffent: ego valde eſuriens: nam is cibus mihi eſui difficilis erat: cogitans
 qua re famem ſedar em / hortulum retro diuerſorium eſſe aſpicio multis olenibus
 plenū in quo & roſę eſſe videbant. ideo videns om̄s prandio intentos / acced̄ ad
 hortū: tum ut paſcerē olera: tum ut ederem roſas / qbus in cibum ſumptis ſpera
 bam me in hoīem reuerſurum. Hortum ingreſſus raphanos atq; apium / quibus
 etiā crudis utuntur hoīes / ad ſaturitatem comedi. Quę viſę fuerant non erant ro
 ſę / ſed lauri ſilueſtris flores. Laurum vocant homines malum & equo & aſino ci
 bum: cum ſeratur ex eo edentes eueſtigio mori. Hoc aſpiciens equi cuſtos: ra
 pto ingreſſus ligno / poſtq; olera ita a me depaſta vidit: itaquam irau deinde erga

Fit aſinus

PALE

Predonū ig
ruptio

fures dephensos solent/neq; lateribus pepercit: aures in super actotum caput su-
 ste cōtrivit. Ego iam verberum impatiens/cum ambobus calobus resupinū long-
 olera strauissem aufugij ad mōres. Ille ut anima duertit/canes aduersus me in-
 uit. Hi cū plures essent/ atq; aduersus expugnandos validi: veritus ne me dicitur
 arent si cōphendissent/ decreui fatius esse domum reuertī. Itaq; eodem cursu ad
 stabulum euestigio sum regressus. Illi continuerūt canes currētes: me vero hanc
 prius percutere destitit custos/q; ex dolore cacarem olera comesta. Etiam abeun-
 di tempus aduenerat: cum illi grauioribus rebus quas fūto surripuerant/ dōna
 impossūs abierunt. Ego & verberibus & onere a modū defatigatus / unguis
 super de via contritis / decreui me in via prosternere: neq; exurgere etiam si me
 yberando necassent: eo pacto illos speraui necessitate cōpulsos sarcinā qua pres-
 sus eram inter equum & asinū partituros: meq; ut inutilem relictuos lupis. Sed
 nescio quis inuidia motus consilia in contrarium vertit. Nam alter asinus fortassis
 idem cogitans de via cecidit: quem illi miserum baculis percutientes: ubi exurge-
 re nequibat: neq; prodesse verbera: alij auribus/cauda alij apprehensum surge-
 re impellebāt. Cum vano labore incassum tempus tererent: asinus em in via fra-
 ctus veluti lapis iacebat: illi ad fugam intenti ne frustra tardaret: dempta ab alio
 onera mihi & equo imposuerunt. asellum vero miserum captiuitatis & oneris fer-
 rendi focium/ abscessis ense cruibus adhuc semianimē elosō precipiti denicere.
 mors illi attulit laborum finem. Ego videns quorsum meā euasisent consilia/ tra-
 tim equo animo ferre sarcinam & prompte iter conficere: sperans rosas aliquando
 reperit me pristinam formam recuperaturū. presertim cum ex latronū perceptio-
 sem verbis/ parum itineris superesse ad locum in quo depositis sarcinis manerem.
 meq; etiam cursu si opus fuerit ad proficiscendū paro. Ante vesperam domū ve-
 nimus. anus vetula intus sedebat ad ignem. illi depositis sarcinis rogant vetulam
 cur sedebat/ ac non potius prandij pararet. Illa omnia esse prompta ait: panes plus
 rimos. vinum vetus: & siluestres carnes. Collaudata vetula/ vestibusq; depositis
 ad ignem se oleo unxerunt: vas erat a que plenum calide qua se lauerunt. Super-
 uenere paulo post a dolentes aurum/ argentum/ vestes ac muliebrem/ vinūq;
 ornatū portantes: cōmunem omnibus p̄dam. quibus rebus intus delatis / & eod-
 em ipi pacto se lauerunt. Erat illis prandium fertile: sermo homicidarū varius.
 anus mihi & equo hordeum p̄buit. Ille cibum auide vorauit: timēs ut parerā
 ne essem in edendo socius. Vbi mulier abest / ego panem qui intus erat comedi.
 Postridie relicto cum vetula a dolente quodā ad opus suū abierunt. Ego sentis
 custodes mihi impositos diligētes: vetulam qdem contēnebam: cum facile ex eius
 conspectu fugerem: sed adolentē p̄cinctum ense in me sapius respicientem
 atq; adseruantem ostium formidabam. Postridie circiter noctem mediam reuersi
 si fures neq; aurum neq; argentū tulere/ sed virginem formosam sane flentem/ cu
 pillis spatis/ abscessa veste. Hanc in straminib; positam bono aō esse iubent: man-
 dantes vetulē ut continuo domi esset: virginēq; obseruaret diligenter. Que neq;
 bum/ neq; potum capere voluit: solum gemens & lacerans capillos: adeo/ ut ego
 quoq; illius cōmotus fletu sibi iuxta propinquus la chrymarer. Interim extra do-
 mum fures in portū cenant. Facto die explorator qui dā adueniēs nūciat quō-
 dam aduenā ea die multis cum opibus transiturū. Hi ut erant armati cōsurgē-
 tes/ me & equū fratros abeūtes ducūt. Ego infelix ignorans me ad pugnā & bel-
 lum ducī/ cū tarde irem ligno pcutiebar. Postq; ad locū peruentū est qua aduenā
 ille p̄fecturus erat in vehicula & sarcinas incidentes / hojem cū familia occidunt:
 rebus p̄ciosioribus mihi & equo impositis: cum reliqua in siluis abscondissent: re-
 uersi sunt. Ego cum baculo sapius ictus essem/ ungula offendo in lapidem a cutis
 ex offensione fit summo cum dolore vulnus: quo factum est: ut reliquū itineris

Asinus pe-
 rit

Raptus vir-
 ginis

conficere claudus. Tunc illi: quid opus est inuicem aiunt/hunc asinū nutrire sapius cepitatem: ex aliquo demus eum precipitem loco inutilem bestiam/ tanq̄ sururam ut solent exercitus expiationem. Quom haec aduersum me machinarent: ego omnia intelligens/quod iuneris sup̄fuit oblitus vulneris peregi. Timor enim mortis oem abfultit vulneris dolorem. Vt vero ad diuersorium paruentū est: onera cum deposuissent a nobis/discumbentes conant. Noctu deinde cum recedere vellent quo reliqua insiliis condita apportaret: quid unus inquit/hunc miserum deducamus asinum inutilem propter ungule vulnus: haec quae sup̄ sunt partim nobis in eis/partim equo imponemus deferenda. His dictis abierunt una equū ducentes/nox cum luceret lunae bñficio. Ego mecum locutus: quid amplius inquam expectas miser/esca vulturū & eorū pullis futurus? Nunquid non intellexisti quae isti de te sunt inuicem collocuti: vis ne ex alta crepidine deici: nox respice dentures abiere: pete per fugam ab istis homicidis salutem. Haec mecum cogitans cum viderem me solutum (laqueus em̄ suspensus pendeat) ad fugiendū maximū cōmotus. Itaq; domū exiens cepi cursu fugere, quod anus ubi conspexit me per caudam retinebat. Ego rem dignam precipitio & aliquavis morte putans/ si a vetula retinerer: mulierem trahebā. Illa magna voce implorat virginis opem. Quae cum prodisset/cōspecta re facinus est ausa nobile & memoratu dignum. Nam sup̄ me ascendens fugae comes facta est. Ego tum fugiēdo cupidus/tum puelle gratia extento curā abibam: anicula post nos relicta. Virgo orabat pro salute deos. Ad me vero inquit. si me ad paternā domū pduxeris: primū ab omni ope te liberū faciam: tum hordei erit tibi cibus singulis diebus. At ego tum interfectores meos fugiēs/tum pollicitationibus puellae motus/neglecto vulnere currebā. Vt vero ad triuū quoddā puenimus/hostes nostros redeūtes incidimus: qui a longe ppter lunam infelices captiuū cognouere. Currētes cū me comprehendissent in virginē versi. O speciosa virgo/ qd misella inquit per ignota pergis loca: nūqd non demones extimescis? Redi igitur. nam te tuis restitucemus. Quae cū ridentes docuissent me retrouertit: & pedis & vulneris memoria cum renouatū esset claudicare videntes. Ille nunc tandem captus claudus est factus aiunt: caeterū fugiēs non sentiebat vulnus: sed sanus videbare equo & auibz velocior cursu. Haec inter verba adeo me lignis percutiebāt/ ut iam ulceribus posteriora infecta sint. Domum ingressi/anum laqueo et petra suspensam inueniūt. vetula em̄ ut aequū erat per virginis fugam laqueo vitam finierat. Quod illi admirātes/scisso fune anum precipitem egere. Deinde ligata virgine sunt ad cenam profecti: qua multo potu traducta cum de virgine colloquerent: quid ait quispiā ex his/de hac fugitiua agendum: Quid censes aliter/nisi ut eodem illam loco quo vetulam nostrā precipitem agamus: nam & utilitatē nobis auferre conata est: & nos atq; nostrā prodere. sanis em̄ si ad suos venisset in periculo versaret vita nostra. nam omnes a pluribus ex improviso circūdati fuissetus capti. quare ulciscamur hanc vitē nostrē insidias tricens: sed nō ita ut e saxo proiecta morte pereat repentina. mortis genus quo longo dolore afficiat reperindū est a nobis. Cum de illius morte disceptaret: adiciat ait huic/ qd & vos probabit/ asini meritū. quoniā semp tardum/ nunc vero sicte claudicante oportet perdere. Etem fugae virginis factus est socius & minister. Hūc interficiamus: primū eius scindamus ventrem: atq; intestinis abiectis intus virginem inducamus: ita ut solum sup̄stet caput: ne euestigio suffocaret. reliquum corpus infra ventrem lateat: quo confuto ambos vulturibus eijciamus nouo more preparatum cibum. Aduerte quaso ad hoc tormētū genus. Primū viua mortuo asino hēbit. Deinde sole vertere urenteq; in eius ventre decoqueur. Insup̄ fame ad mortem torquebit. neq; potius seip̄am perimere poterit. Caetera quibus excruciat bitur tum ex putrefacti cadaveris fetore/ tum ex vermibus scaturientibz prae

Intentata
fuga.

Anus laqueo
suspensa

Crudele
moris ge
nus

K

Capiunt la-
trones.

mitto. Vultures deniq; depasti cadaver/ & viuicem quocq; una laniabūt. Ad hoc
monstro simile omnes acclamantes rem comprobauere. Ego meipm deplorabū
tanq; iam moriturū: neq; tantū meo interitu dolebā/ quantū q; recepta culū ellera
futurus infelicis puelle quae nihil ad miserat mali. Iam diluculū aderat: cum sub
eos ad eius orę praesidium ducunt. Inter hos milites qui puellam desponsauerat
latronū inuestigator aderat. hic yginem dorso meo impositā ad suos reducit. Do
mestici nos & a longe conspectos ut agnouerem illis aduentū nostrum voce si
gnificante/ profecti obuiam domū ducunt. Virgo multū de me locuta/ & capti
tatis/ & fuge socio/ & una ad mortem destinato: cura mei demandata ceteris me
diutiniū hordei prebere iussit/ & fenum quantū sufficeret Camelo. Ego cōspicū
canibus/ qui aulam introeuntes multa ut in diuitis nōminis nuptijs vorabant/ a
Iestran: sum execratus: quę me non in canem/ sed asinum sua arte transmutasset.
Haud multos post nuptias dies/ volens mihi ygo promissam grām referre/ ut
ut me liberū dimitteret hortata est. Illi sub diuū cum equis & armentis liberum in
voluptate viuere/ & equas subagitare cum vellem permisit. Quae cum mihi opū
meo genere redibitio visa esset/ si mei arbitrij res fuisset/ a duocato itaq; equorum pa
store me sibi permisit letum: tanq; non amplius sarcinā molestā subitū. Equi
bus pastor imiscuit ducens simul ad pascendū. Sed fecus atq; opinabar a cōditā
qui armento perat in clusum me reliquit uxori. Illa ad pistrinū alligatū & triticum
& hordei molē coegit molere. Mediocris hic erat labor/ grato pferim asinomo
lere quantū domino sat esset: sed mulier infēta quęstui/ & in aliorū quoq; qui pla
rimi in agris erant opera/ ad farine mercedem miserū fatigabat colum. in q; hoc
deum mihi debitū cibum conficans/ ac molere cogens/ placens ex eo in futurum
ulūm faciebat. dabatur mihi fufur pro hordeo. Si quādo pastor inter armica tre
ad pabulū equorum sineret: qui me velut adult erū suspicabant: calcibus & mori
bus infestabar/ a deo ut nullo pacto zelotypiam valerem fugere. Macilentus igē
paruo tempe factus sum ac deformis/ neq; domi a pistrino labore quietus/ neq;
in agris pascens: cum non essem ab equorū persecutiōe tutus. Destinabar & quā
doq; ad montes lignos; sarcinas laturus. Quod malum mihi erat ceteris omnibus
deterius. nam primū ascendēdus mons erat saxosus/ aspera ac dura mihi/ ut qui
absq; soleis eē via. ducebar a puero asinario/ qui me aliqñ noto proderet more.
percutiebat em & currentē. neq; solum ligno simplici/ sed eo cui frequētes atq; acuti
stimuli essent infixi. His semp posteriora dorsi pergebat: adeo ut nates ulcens in
quinatę/ semper ab illo eodem loco vapularent. Onus pterea imponebat & ele
phanto graue. Descensus montis licet esset: attamē cōtinuis premebat veibēns.
si quando sarcina in alteram declinabat partem: nequaq; autē demebat ligna/ aut
imponebat leuius ut equaret altera: sed graues addebat lapides parti leuiori. Ita
redibam miser/ tum ligna/ tum saxa inutilia ferens. Flumē erat in itinere ab q; na
ui alle calcis parcens/ a posteriori parte post ligna super me quoad fluuiū transu
uissem insidebat. Si vero (ut saepe contingit) labore atq; onere nimio lassus cecidi
dissem: tunc mihi calamitas a derat non ferenda. non em me subleuabat manub;
aut camo erigebat/ aut reddebat sarcinam leuiorē: sed ab capite atq; auribus ino
piens me ligno cōtinue percutiebat quoad plagarū multitudo me cogeret ad fura
gēdum. Aliud quoq; malū intolerabile sum ppeffus. Spinarū quippe a curatūm fa
scem quem ferebam a posteriori parte suspensum caudę alligauit. ut pendēs cru
ra mouentem (ut ambulanti necesse erat) acerrime pungere. neq; vero huic ma
lo obuiare potis eram/ herentibus semp spinis: ac per incessum incedens deuitare
spinarū ictus ligno valde vapulabam. si aculeum deuitare citius ambulans/ gra
uius posteriora torquebant a spinis. Erat asinario illi omnino me ppendi animā

Itaq; cum illum aliquãdo percussissem: nunc est id oblitus. In flus stuppã de una regione in aliam transterre illam sup dorsum meum arte alligauit: interitumq; mihi ex eo machinatur. cum paululũ percussissem/raptum ex igne torrem exultum infra stuppam abscondit: qua subito incensa/ego ignem sentiens me comburendũ in conspectũ forte de via stagnum me conieci: meq; in aqua una cum stuppã cõuolui: sapius/quo ad ignis extingueret. itaq; absq; discrimine reliquit: confeci viã. Cum non daretur illi facultas stuppam amplius incendiendi ligno atq; aqua plenas: at se lectus ille asinarius domũ reuersus oẽ in me culpam cõiecit: asserens mea me sponte in ignem profulsisse. Alter deinde impurus puer / ingens aduersũ me excogitat malũ. nam cum me ad montem deduxisset: grandi lignorum onere imposito/rediens vicino agricolæ ligna vendidit: meq; vacuũ lignis domum rediens apud dominũ veluti inutilem accusat/ inquit. Quid hunc asinum amplius nutritus frustra: difficilem/tardũ/graue. Inspice quæ sit eius cura. si mulierem aut virginem formosam cõspicit: euestigio calcibus proliens cursu ad eam fertur: tanq; homines ad mulieres dilectas solent: moru tanq; osculo appetens nitũ concubere: ex quo lites tibi & odia omnibus conq; rētib; patientibusq; insurgunt. Enimuero nũc ligna ferens/cõspectam in agrum abeuntẽ sceminã/ligna abiecta disperdit: mulierem tanq; coiturus insequit: donec alijs aliunde accurrentib; mulier ab huius formosi amatoris impetu liberata est. Hęc patronus credens: posteaq; inquit neq; pariter & e vult/neq; sarcinã ferre: sed mulieres appetes amores hoim inuitato occidite eum: & intestinis vulturbis datis/carnes oparijs seruate. Si qs quõ sit mortuus queret: singite a lupo interemptum. Atq; absurdus ille puer ganius/me subito parat iugulare. Sed forte accidit: ut vicinus quidam agricola me ab interitu videret. quẽ dum consulens aduersum me grauiora: nequaq; hunc asinũ occidas inquit/pistrino aptum atq; oneri ferendo. neq; etiã magnũ si in amores mulierũ iabitur. Castra ipm. submota em veneris cupiditate mitis erit & pinguis: cui non sit difficile etiã grauisimũ onus ferre. Si quomodo castrẽ ignoras: quã triduo aut triduo virum adducã huius artis peritissimũ. Approbat ab singlis qui aderan consiliũ hoc. Ego audiens fundebã lachrymas: tanq; vir essem asino deserturus: neq; em vitere amplius cupiebam si fierem eunuchus. potius ergo aut ex monte aliquo me precipitem dare: ut morte missã effugerẽ vitam miseriorẽ. At nos ste intõpeta puenit in agros de villa nunciũ: puellam a latronib; nuper raptã & eius sponsũ/meridie iuxta litus deambulãtes ab inundante maris aqua raptos atq; absorptos fuisse. hunc sinem & rerũ & vitẽ sortitos. Serui nouis dominis vacua domo omes nequaq; de cetero seruitutem pati: raptis quæ in agris erant aut fugiunt. qui equis præerant assumptis quæ poterant mihi & equis imponũ. Egrediebam non ferre me onus asino dignũ: letabar tamẽ euasisse me id periculũ ex castrationis. Vni uersa nocte confecimus iter longũ: tertiã die in urbem Macedonię peruenimus Berriam/magnã q; ppe ac populosã: in qua habitare statuerat qui me ducebat. ac simul iumenta vndere precio medio stans in foro nos pscribebat. Emptores diligenter inspiciebãt omnia aperientes os: atq; ex dentibus aratem eius iudicãt. Emerunt alij iumẽta reliqua: me ultimũ relictum precio iussit rediã domũ: inquit. hunc solũ vides non repisse emptorẽ. At fors multa reuolues septus & cõmutans/mihi dñm minime gratũ parauit. Cinedus erat senex tñus ex eis qui deam syram per villam & agros circũferentes stipem deẽ offerre impellũt: huic mago vendor precio drachmis triginta. quẽ ligatus sequor. Vbi domũ (Phile nus. nũc) vendit asinus. si inquit seruũ nobis emi pulchrũ ac grandem/genere cappadocem. Erant ea coralia cinedorũ turba. Phileni coadiutorũ: qui omes ad illius vocem applaudentes/existimabant verum seruũ emptum esse. ut vero asinum videre/Philenũ incre-

Asinus
matorius,Asinus
matorius.

Vendit asinus.

pant: q̄ nō seruū sed sponſum ſibi adduxerit ſuis nuptijs dignū: ex quo certe pat
 los cuiusmodi ſp̄rimum pararet. Ad hæc cum riſiſſent omes: exercitiū ſuo intenti
 paratis domi ſacris mihi deam ſup̄impofuerant. Ciuitatem egreſſi cum priam per
 ambularent: in quāſā villam puenimus: in qua ego deam ferens conſtiti. Qui
 dam qui rei præerat/ qui cum veluti deo plenus nōnulla protuliſſet verba. Reliq̄
 mitra proſecta caput ſubtus guttur ligantes/ enſibus lacertos ferunt. linguam in
 ſup̄ foris dentes ꝓꝓectam quiſq̄ incidit: ut breui tempe om̄ia ſanguine manarēt.
 Hic ego valde extimeſcēbā/ ne aſini quocq̄ ſanguine deæ opas eſſet. Eo pacto cū
 ſibi ſanguinem eduxiſſent: drachmas & obolos a circūſtantibus colligunt. alij cari
 cas præbent & vinum/ caſeum/ ſiſcellas: alij modios tritici atq̄: hordeum in aſini di
 bum. Ex his autē habebant victum & ſacra deę faciebant. Perambulantiſ ſiſ
 aliquādo villam/ quodā iuuene grandiore ab ſe conſpecto/ expiatū domū in qua
 forte diuerterāt de ducūt. illi muliebria ut illis nepharijs cinēdis mos erat perpe
 ſi ſunt. Ego dolens me in aſinū eſſe verſum: cum tantū ſcelus non poſſem ferre. O
 ſceleſti/ cum vellem exclamare pro vote hois magnū rugitum dedi. Quidam ex
 ea villa amiſſum aſinum querentes: audito rugitu derepente nullo ꝓmonito dos
 mum ingreditur: cum æſtimarent me ſuum aſinum eſſe: repertis qui inſanda pa
 trabant cinēdis: multo cum riſu locum egreſſi/ ſceleſtam ſacerdotū nequitā per
 tam villam diuulgant. Illi ob eorum ſcelera deprenſa/ pudore territi/ proxima nos
 ſte abeunt. Cum in locum ſolitariū pueniſſent: increpabant ne admodū / q̄ eorū
 ministeria patefecieſſem. Tolerabile hoc erat damnū verbis mala audire: qd̄ ſequi
 non ferendū. Deam quippe humi deponētēs/ ſublata ſella nudum arbori robur
 ſte alligant: deinde ſulte ex neruis facto me ad necem verberant: iubentes me in
 futurum eſſe tacitū. & ſimul poſt verbera me ſtatunt iugulare/ qui villicore in
 ſe iram incitarim: neq̄ per me liceret facere conſuetū queſtum. ſed opere iacentis
 humi deę id prohibent/ ne deeſſet qui eam ferret/ cedem eſſiugi. Poſt multas tamen
 plagas reſoſita ſupra me dea iter ſunt proſecuti. Veſpi in hois opulenti prædium
 puenimus: qui libere nos domi excipiens ſacra deę peregit. Hic ego ingens petra
 ſum a dij. Amicus qdam noſtri hoſpitis partem ſilueſtris aſini dono miſit: quam ca
 nes qui intus occulti erant coqui negligentia comederunt. hic præter modū ne do
 mini iuſſu vapularet/ cum de morte cogitaret / cōſilio mulieris peperit vitæ. Simi
 li credis inquit / & te ſalutabis & reſarciēs hoc damnū. habent hi cinēdi aſinū: quem
 ſi deduxeris in deſertū locum facile illū poteſ occidere: ſumpt̄ atq̄ ex eo partem pa
 rare in cibum domino: reliquū corporis præceps abiſce. Exiſtimabūt cinēdi autē
 giſſe aſinum/ neq̄ amplius apprehendi poſſe. Hic vero aſinus pinguis eſt & perſu
 milis ſilueſtri. Approbat o mulieris cōſilio / coctus intelligens eo ſe pacto iram
 patroni declinatū: mihi propinquat ut conſiliū pararet. At ego quid de me ſu
 turum eſſet præuidens: optimū factum duxi illud periculum ſubterſugere. Igitur
 effracto quo ducebar loro/ proſiliens feror intus curſu ubi cinēdi cum hoſpite ce
 nabant. ſubito eo aduentu & lumina & menſam ſubverti: exiſtimans hoc ſcitum
 inuentū ſaluti mihi futurū: domiq̄ eueſtigio me ocioſum aliquo tuto in loco de
 tenturū. verū hæc res in extremum eſt mihi verſa diſcimen. Iam furioſum me op̄
 nati: enſibus/ ſaculis / longis baculis velut occiſum me appetuerunt. Quo ꝓculo
 proſpecto/ in interiora domus ubi cinēdi dormituri erant curro. Illi oſtiū locoſ
 rius occludunt. Diluculo nebulones illi dea mihi ſuppoſita recedentes / ad aliam
 ciuitatem copijs & opibus patentem perducūt: in qua nouū interuenit ꝓdigū.
 Nam cum dea priuatē domus abnueret diuerſoriū/ in templo ſe poni iuſſit eius lo
 ci qui a ciuibus maxime coleret. Illi libenti animo deam externā prope ſuum deū
 in templo collocant: nobis tradunt paupercule hoſpitiū domus. Hic plures cinē
 di dies cōmorati/ cum abire vellent: deamq̄ a ciuibus petrent: templum ingreſſi

Vapulat
 aſinus.

deam asportant. verum facinorosi homines phialam auream et templo ablata furs
 to infra deam recōdunt. Qua re palam facta ciues nos insecuti / ut appropinquas
 runt ex equis desilientes cingēdos capiunt: impios illos ac sacrilegos appellantes:
 cum phialam ereptam repetertē. Scrūtati singula eam repēriunt in sinu deae ab
 scondam. quā obrem hos muliebre viros colligatos in urbemq; tractos in car
 cerem conijciunt: deam alio in tēplo ponentes/aurū suo deo restituit. Postera die
 & res eorum & me insuper vendunt. Ego a pistore incola propinquieris villę em
 ptus sum: impositisq; decem tritici quę emerat medimnis in villam difficil: ac aspe
 ra via perductus. Erat domi mula conserua/moleq; plurime ab illis agitata: omnia
 intus farine plena: me vero veluti seruū nouum solent / ac de via propter grande
 onus sellum eo die quiescere sinunt. Postridie me iugo mole alligatū / ligatis ocus
 lis molere iubent. Plane ngram id sapius expertus quo pacto esset molendum:
 sed simulās me eius operis rudem/ frustra quietem speraui. Nam plures qui ades
 rant arreptis baculis de improviso me id minime expectantem (nec em poteram
 aspicere) adeo percusserunt / ut euestigio more turbinis circūducerem molam. Ex
 pertus sane didici: seruū a dea quę fienda sunt promptū esse debere/ nec expecta
 re domini manum. Eo labore a dmodū macer euasi & corpore debilis: quā prop
 hortulano me vendidit qui hortum ceperat colendū. Is olera in forum mea ope
 ra ferebat sapitq; agro deinde effodiendo plantandoq; ac rigando intentus. ego
 interim ociosus: sed vita propter frigus (erat em hyems) fatis molesta. cum pa
 tronus nedum mihi/ sed nec sibi lectum posset parare. Metum moles luti / tum
 dura terra atq; acuta multum offēdebat. cibus idem lactuce amarę ac perdurę
 erat ambobus. Cōtigat aliquādo nobis ad hortum a deuntibus/ ut obtusarem us ge
 nerofo viro vesse induto militari: qui primū verbis italis hortulanū allocutus/ pe
 tit ab eo quo asinum ducat. Ille vocem militis ut opinor non intelligens/ nihil res
 spondit. Miles id veluti se contemptū ferens molestus/ hortulanū fuisse cum per
 cussisset ille militem amplexus ad terrā in via prostrauit facientem: tum manibus/
 tum pedibus/ tū saxo ferit. Miles cum se tutaretur/ minareturq; si exurgeret. se il
 lum ense interfecturū: hortulanus quid inde futurū esset p̄monitus/ extractum
 de vagina ensē a dditis verberibus longe proijcit. Miles vitę periculo motus se
 ob verbera mortuū simulat. quod veritus hortulanus: iacentemq; relinquens/ en
 se supra se posito in ciuitatē pergit: datoq; alteri ad colendū orto ob timorem pe
 nes amicū una me ducens ubi lateret diuertit. Deinde amici consilio se in area in
 elusit: me pedibus per gradum abstractum recludunt in superiori aedium parte. Mi
 les ubi de via surgens/ vixq; ambulans ob susceptas plagas in urbem cum redi
 set: narrat cōmilitonibus qui obtusam sorte facti sunt iniuriam hortulani. Hi cū no
 sent quo essemus in loco: sumpto magistratu venientes domum licetorem intus
 destitunt: iubentes eos qui intus essent educi. Quom lateret hortulanus/ excla
 mant milites illum & asinum intus esse. Qui domi erant nullos esse alios prater
 se/ nec virum nec asinum affirmant. Cum tumultus & clamor plurimus in par
 uo loco esset excitatus: ego quidam id esset cupidus scēdi/ caput e fenestra exuli.
 quo illi visio/ statim exclamant in mendacio cōprehensos. Scrutantes singula hor
 tulanū inuenērūt in arcula iacentē. extra ctū iudicibus tractat errati poenam datu
 rum. me inferius demissum dant militibus. Ridebant in me versi omes: qui meo
 iudicio prodissē dīm. ex quo id verbū primū prodijt in vulgus. Ex asino cōspe
 cto quid deinceps patrono acciderit ignoro. Miles me emit viginti nūmis/ qui mis
 nister erat viri p̄dititici Thessalonice Macedonie ciuitatis. eius ministerium erat
 epulas parare diuiti. Cum isto habitabat pistor placentas cōficiens melle. cōmus
 tra erant his fure artis utensilia atq; instrumenta. hi mihi diuersorū dederunt in eo
 loco ubi reliquę coenę domini ab ip̄s importabant plures: ab altero carnes ac

Vendit des
nuoVenditur
quartoVenditur
quinto

pisces ab altero placent. Inter has me inclusum relinquentes abeunt lotum. Ego
 omissio hordeo humano cibo vtr em referi. Cum redissent tum ex ciborum mul-
 titudine non aduertunt cibos a me comestos; tum quia parce ne quid perciperent
 comedi. Vbi illos id non perspexisse sensi: eorum fretus ignorantia melioribus frustis
 corpus repleui. Tandem ut damnū cognoueret alter alterum illas surripuisse suspi-
 catus pudorem inuicem reticebant. Diligentius igitur asseruant reliquas por-
 tiones deinceps & frustra adunāt. Ego vitam voluptuosam in delicijs agens factus
 sum corpore pinguior: adeo ut pellis ex pilis nitidis admodum luceret. Illi me pin-
 guiore pulchrioremque factum videntes: hordeū vero nequaquam diminui: in suspi-
 cationem mei ducti simulat se foris ire laudandi gratia. Clauso ostio quid agam per-
 rimulas aspiciunt. Ego ignorans dolum ad prandium proficiscor. Illi primo ridere
 incipiunt in cibo asino defueto. cum seruis deinde ad id spectandū vocatis ridenti-
 bus omnes vehementius: adeo ut patronus peteret quidnam accidisset ut adeo eis
 ferrentur risu. Vt causam percepit significates a symposio: atque intro inspicens pos-
 steaque me vidit siluestris apri frustū edentem: statim ridens se intus corripuit. Ego
 egenie tui me in furto & gula fuisse deprehensum. Ille orto risu me iubet in conui-
 uium deduci, deinde mensam parari a deo multis cibis / ut nullus alter asinus eos
 potuisset edere. coedem crude erant pisces partim garo & oleo / partim sinapi con-
 diti. Fortunā ego ariditatem mihi sentiens / cogitantemque his iocis salutem mihi asser-
 ri posse: mensam prandium sumpsi. quare ex re uniuersum conuiuiū se in risum
 effudit. Cum dixisset quispiam: bibet hic asinus vinum si quis ministrat, idque pa-
 tronus iussisset afferri: oblatū potaui. Hoc ille postmodum admiratus duplex eius
 quo venditus erat precium annumerari emptori iussit. meque dari a dolescenti curam
 libertosuo / tum nutriendū / tum instruendū quare illum oblectare possent. Facile il-
 li fuit me docere parentem sibi / facientemque singula que monstraret. Primum flexi me
 in genua super lectum uelut hominem docuit. tum sibi alludere: ac stantem pedibus ere-
 ctis anterioribus salire: ad eiusque vocem annuere atque abnuere, omnia denique que
 poteram imitabar. Vulgatū iam per urbem erat asinum uinum bibere: ludere: sal-
 tare: & quod mirabilius videret / vocibus hominis obtemperare. Cum vellem bibere
 oculorum nutu adinonebam ministrum. mirabantur hæc omnes ut rem insuetā viderent
 hominē in asino esse. Letabar illorum stulticia: discens ambulare: ferre patronum
 currere absque ulla seclōris molestia. Eram sumptuosus ornatus / porphyrus / fabris /
 freno / auro / atque argento distincto. pendebant insuper tintinnabula suo modo so-
 num præbentia. Menades patronus in Thessalonicā abiit ob hanc causam ut res-
 rebat: quod erat pollicitus patri se gladiatorios ludos daturū. Qui cum ad pugnam
 parati essent: nos mane profecti sumus. Ferebā dominū via dura & vehiculis distri-
 cili. Vbi Thessalonicā venimus: omnes ad me videndū & spectaculū conuenerat.
 iam enim fama diffusa longius diulgauerat: me in modū hominis saltantē varios ludo-
 dos addere. Patronus post potum suis conuiuius (hi nobiles erant in cena) me
 iocos illos incredibiles iubet edere. Libertus qui mihi præerat / faciens ex me quare
 stum tenebat inclusum: eos qui in eos ludos volebant aspicere aperta ianua / das-
 tisque numis intro mittens. Illi alter utrum meum cibum afferebant: & ea præsertim
 que ventri asini minimè cōueniebant. Me & dñi & aliorum ciuiū epulæ & magnā
 & pingue reddiderūt. Mulier quedā & externa mei videndi cupida / accedit ut me
 aspiciat prandentē. ut aspexit / euelestigio in cupidinē mei exarsitum asini spe addu-
 cta: tum impulsā ludorum venustate. Hæc cum liberto ut unā noctē se mecum esse su-
 nat magno precio paciscit. Qui paræ curans mei facturā: precio accepto / cum adit spe-
 rasceret post dñi cenā iussu abeunte me / ad locū ubi dormiebā perducit. Ibi multis
 erem inuenimus lectū ingressam: puluina mollia portata erant: vestes quoque
 stragula & stratu decens humi positū. mulieris serui alio in loco abeunt iuxta dor-

Instruit asinus,
 aus,

manu dormitū. Illa lumen intulit permagnū igni simile: exutaq; veste nuda ppe
 lumen est. deinde ex alabaſtro pferens unguentū se primū cum inungit: nateq;
 unguentū ſplet. Poſtmodū exoſculat: ea loquēs quæ amor in hoīem dilectū pro
 ſere cogit. Deinde me ſune in ſtratū trahit. Ego nequaquā tertio egens hortatore/
 quo ducor accedens: cum vino veteri eſſem reſerſus/ quoq; odore unguenti incita
 tatus/ pulchritudine in ſup puelle cōmotus/ inclino me: dubius quonā pacto cōcū
 berem cū muliere. nam ex quo aſinus expers coitus ſui: neq; cū aſinis cōſueuerā/
 neq; aſinam cognouerā. Itaq; haud pūis timor inceſſit/ ne ſcinderē dilacerarēq; in
 coitu mulierē: ac poſtea tanq; homicida meritā ſubirem penam. Sed hec in caſum
 a me cogitabant. nā mulier multis amatorijs me oſculis puocans/ ubi me ad opus
 paratū ſenſit: ut homini ſup incūbens me complectū: ac paululū eleuans totum in
 grem accipit. Ego cū retro cederē adhuc reformidās: illa meos amplexa clunes/
 ad ſe trahit cedere paulo: quorū inquit reſugijs: atq; acius complexū inhe
 rens. Vt vero ſenſi ſuppellectilē mihi a deſſe ad explendā foemine libidinē ac volu
 ptatem: timore depoſito haud quanq; amplius inſequētī cedens/ eius obtempaui
 libens cupiditati: exiſtimauiq; non eſſe me Paſiphes adultero deteriorē. Hoc pas
 ſio uniuerſa nox veneri data eſt/ in voluptate coitus frequēter cōſumpta. Cum
 dies adueniſſet/ abiens cuſtodē meū cōuenit: precioq; noctem aliam redemit. Ille
 dū orope meo factus/ cum rem dno ſignificallet/ cum ſcēmina reliq; induſum.
 Quæ priori exercitiō intentā voluptati opam ſumo cū deſiderio impendit. Libers
 tus interim veſpī me inſcio ad interiorē in quo dormiebamur locū per ducto pas
 trono/ me per nimulā oſtendit cum iuſcūcula coeuntē. Eo aſpectu oblectatus rem
 perhibet eſſeri: cupiēs me in theatrū duci ludorū tempe/ quo id a me ſpectaculū
 in aliqua quæ ex his ad beſtias dānatē eſſent ſcēmina in conſpectu omnīū edere.
 Ad me igitur introductē mihi herere & demulcere manibus iubent: ut cum ludo
 num iſtaret dies in theatrū deduceremur oibus ſpectaculo futuri. Lectus erat ma
 gnus & india factus teſtudine/ atq; ornatus auro: in hoc me collocat: & pone mu
 lierem. deinde ſup machinā lectū poſitū in mediū theatri ferunt magna cū accla
 matione ppli/ plauſuq; manus aduerſus me extendētes. Menſa nobis erat pluris
 bus pparata reb; que in cœna delicatis hoibus apponunt. Aſtabāt nobis formos
 ſipuen pincerne/ vinū nobis poculo aũſeo miniſtrates. Ibi cuſtos aſtans meus ius
 bet me prædere. verecū dabar in teatro ſitus: & ſimul extimeſcebā ne quis uſus
 aut leo ad me dilaniandū proſiliet. Hic ego inter alios flores recentīū roſarum fo
 lia cōſpicatus/ ſtatim e lecto proſilio. Arbitrabant reliqui me veluti ſaltatū ad lu
 dum prebendū ſunt exiſſe. At ego inter hoies ad flores uſq; delatus roſas electas
 paſcor. Tunc ſingulis admirantibus iumentū ſpeciem depono: omīq; prioris aſini
 ſublata forma/ in Lucīū illū priſcū ante eos nudus redij. Hoc inſperato veluti mi
 rando monſtro ſtupefactus pplus: magno coorto murmure in diuerſas ſentētias
 diſtrahēbant. Alij/ ut magum inq; varias formas mutari ſolitū me ſtatim igni com
 burendū. Alij paulo expectandū: meq; prius audiendū cenſebāt/ ac poſtea ſniam
 ſerēdam. At ego ad pfectum urbis qui aderat in teatro currens: dixi me a ſerua
 Theſſalie hoſpitis uxoris que maga erat unguento pſuſum/ in aſinum fuiſſe con
 ueſum. Rogo me in cuſtuodiam detineat quoad certior ſiat me loqui vera. Dic
 inquit præſes tuorum parentum & cognatorū ſi quos habes & ciuitatis nomen.
 Prēm eſſe mihi Laertiū reſpondi: frēm hmōi eodem quo ego vocari nomine. Me
 hiſtoriarū aliarūq; rerum ſcriptorē/ fratrem poetā atq; augurē eſſe. pſiam urbē
 Adæie Paterā. Quā ubi præſes audiuit: Hoſpitis inquit filius eſt hominis mihi
 amiſſiſſimi/ qui me domi ſolitus eſt excipere & donis proſequi. Scio nil te mentiri
 tali parente natum. deq; ſella deſcendens/ me amplexus exoſculatur ac ducit do
 mum. Interim meus aduenit frater/ argentum aſſerens aliaq; multa.

Cōcubitus
aſini

Aſinus in
hoies redit.

ASINVS LVCII

astantibus omnibus me missum fecisset/ad mare descendimus preparata iam in the-
 uis: comeatuq; imposito optimū factum som ratur/priusq; abirem foeminam con-
 uenire que me asinum a deo dilexerat: multo enim magis virum asino pulchrius
 rem fore sibi charum existimavi. Illa admodū leta me vidit rei miraculo delecta-
 ta/ac coenare cubareq; secum hortata est. Existimabam illam quæ asinum dilexi-
 set multo maiorem in homine voluptatem sumpturam. Cum coenassetis un-
 guento ungo; coronaq; ex amantissimis rosis/ut quæ mihi formam hominis refli-
 tuissent/impolita capiti: cum tempus dormiendi iam nocte intempesta adesset ve-
 stes exuo: astans nudus veluti rem gratam femine facturus: cum pro asino viri
 haberet. At illa ut me nudum aspexit & singula hominē esse: in me expuens. Abi
 hinc in rem malam ait: abscede ocyus alibi dormiturus. Cum peterem quo nam
 ob eratum meum id diceret: Quoniā non te ait/ sed asinum dilexi: quo cum/ non
 tecum cōcubui. Equidem arbitrabar asini te solam ipēm deposuisse/ in sine illud
 quod dilexeram seruasse. Tu vero amisisti id quod solum in asino pulchrū vides
 batur atq; utile/ in simiam quandā cōuersus. Statimq; vocatis domesticis/ mādāt
 extra domū foras me nudum eijci. Ego ante domū nudus/ coronatus / unctus in
 nudo solo iacui. Diluculo mare versus respiciens nudus fratri narraui non absq;
 rsu infortunū meum. Vento deinde flante nauem ascendentes paucis diebus in
 patriam venimus. ubi dijs meę salutis auctoribus sacra perfolui: ac in templo do-
 na suspendi: non quidem ex canis podice: ut vulgo aiunt/ sed ex longa asini per-
 grinatione: ac vix tandem in patriam redierim salutem consecutus.

Lucij (als/ LVCIANI) Asinus per Poggium e
 græco in latinum versus finit.